omgekeerd. Het is dus heel moeilijk om hier vaste regels voor te stellen. Als men dit in aanmerking neemt, ondersteun ik de vraag van mevrouw Vliegenthart.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Ik steun het verzoek van mevrouw Vliegenthart. Het is, denk ik, goed om kritisch naar onze eigen werkwijze te kijken. Ik voeg daaraan wel toe dat het kan voorkomen dat zich in een week waarin geen procedurevergadering is voorzien, een dringende vraag voordoet. De regeling van werkzaamheden biedt dan de mogelijkheid om met spoed opheldering te vragen. Op die manier zou ik de regeling willen blijven gebruiken, maar het lijkt mij goed om er inderdaad kritisch naar te kijken.

De heer **Van den Berg** (SGP): Mevrouw de voorzitter! Aan het slot van de vorige vergaderperiode van de Kamer is al geconstateerd dat de regeling van werkzaamheden steeds meer wordt opgerekt en wordt gebruikt voor allerlei doeleinden die ook langs een andere weg misschien zelfs beter kunnen worden bereikt. Toen is de suggestie geuit dit onderwerp te bespreken in de commissie voor de Werkwijze der Kamer. Misschien mag ik u meegeven dit onderwerp in die commissie meer ten principale aan de orde te stellen, hoewel ik ook met andere sprekers van mening ben dat de wijze waarop de regeling van werkzaamheden wordt gebruikt, altijd aan het politieke oordeel onderworpen zal blijven en dat er nooit vaste regels voor gegeven kunnen worden. Ik vind het echter goed als ten principale wordt nagedacht over de verschuiving die wij nu meemaken.

De heer **Ter Veer** (D66): Mevrouw de voorzitter! De fractie van D66 heeft zich al eens eerder in soortgelijke termen geuit als mevrouw Vliegenthart nu doet. Wij ondersteunen haar voorstel graag. Wellicht is aan u de schone taak om diegenen die wel bij de regeling van werkzaamheden het woord voeren, te bewegen zich tot het uiterste en tot precieze en korte formuleringen te beperken.

De heer **Hillen** (CDA): Ik sluit mij aan bij de opmerking dat wij hierover eens met elkaar moeten praten. Dit laat onverlet dat ook het vragen van een brief een politieke betekenis kan hebben. Wij zijn nu eenmaal gezegend met een kabinet dat veel vragen oproept en die kun je op tal van plaatsen stellen. Dat moeten wij toch ook in de gaten blijven houden.

De heer **Schutte** (GPV): Ik sluit mij aan bij de vraag van mevrouw Vliegenthart en de variant van de heer Van den Berg waarin de commissie voor de Werkwijze der Kamer een rol wordt toebedacht. Als enige richtlijn wil ik meegeven dat wij ernaar moeten streven dat het politieke debat hier plaatsvindt en dat de werkzaamheden zoveel mogelijk worden afgedaan op de plaats waar zij primair thuishoren.

De **voorzitter**: Ik versta het voorstel van mevrouw Vliegenthart met alle aanvullingen en opmerkingen zo, dat dit onderwerp aan de orde zal worden gesteld in de commissie voor de Werkwijze der Kamer en wellicht ook in het Presidium. Ik zie zelfs een rol weggelegd voor het secretarissenoverleg als het erom gaat dit onderwerp ook in de fracties te bespreken, want dat lijkt mij voort te komen uit deze vraagstelling. Wij kunnen dan op dit punt misschien een stapje voorwaarts maken, indachtig het feit dat de politieke actualiteit daarop altijd weer inbreuk zal kunnen maken.

De heer **Hillen** (CDA): Voorzitter! Ik wijs u erop dat collega Van de Camp, die vandaag op vrijwel geen enkele vraag antwoord heeft gekregen, heeft gezegd dat hij eerst naar de commissie zal gaan. Hij heeft niet plenair om een brief gevraagd. Wij voeren uw gedachten dus al op voorhand uit.

De **voorzitter**: Ik ga ervan uit dat u het met mijn voorstel eens bent.

Aan de orde is **de vaststelling van een lijst van controversiële onderwerpen**.

De **voorzitter**: Om tot een lijst van controversiële onderwerpen te kunnen komen, zijn de commissies geconsulteerd.

Deze inventarisatie heeft de volgende lijst opgeleverd.

Ministerie van Justitie:
- Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, enige andere wetboeken en enige wetten (opheffing algemeen bordeelverbod) (25437).

Ministerie van Binnenlandse Zaken:
- Wijziging van de Gemeentewet en de Provinciewet in verband met een aanpassing van de procedure tot benoeming van de burgemeester en de commissaris van de Koning (25444);
- Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot het doen vervallen van de bepaling inzake de benoeming van de commissaris van de Koning en de burgemeester (25620).

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen:
- Wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met vervanging van de tijdelijke regeling van de vergoeding voor de exploitatiekosten door een in die wet zelf neergelegde regeling (regeling nieuw bekostigingsstelsel exploitatiekosten voortgezet onderwijs) (25878);
- Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, houdende aanpassingen in het systeem van selectie voor opleidingen waarvoor een toelatingsbeperking is vastgesteld (25947).

Ministerie van Financiën:
- Wijziging van de Wet assurantiebemiddelingsbedrijf teneinde het begunstigingsverbod te doen vervallen (25507);
- Opneming in de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995, de Wet toezicht kredietwezen 1992, de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf, de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, de Wet inzake wisselkantoren, de Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen 1996 en de Wet financiële betrekkingen buitenland 1994, van bepalingen betreffende handhaving door middel van een dwangsom of een bestuurlijke boete en van bepalingen betreffende de rechtsgang (25821).

Ministerie van Verkeer en Waterstaat:
- Regels inzake een regulerende heffing op het gebruik van wegen in de Randstad tijdens spitsuren (Wet op het rekeningrijden) (25816).

Ik merk nog op dat ''controversieel'' wil zeggen dat de Kamer deze

onderwerpen thans, voor de duur van de formatie niet plenair wenst te behandelen.

Wenst een van de leden hierover het woord?

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Ik hoop niet dat de stilte die nu is gevallen, veel zegt over de opstelling van de andere fracties tegenover deze lijst. Misschien is dat wel het geval. Ik zal het wel constateren.

Mijn fractie wil het volgende opmerken. Mij dunkt dat wij in deze Kamer met elkaar werken op basis van argumenten. Uiteindelijk bepaalt de meerderheid in de Kamer hoe een onderwerp wordt beslecht en welk verloop het verder krijgt. Ik kan mij niet voorstellen dat bijvoorbeeld het onderwerp rekeningrijden helemaal controversieel is met dit kabinet. Zoals wij allemaal weten, is het immers afkomstig van dit kabinet. Het probleem van de files hadden wij in feite het liefst gisteren al opgelost. Ik begrijp de argumentatie niet van de fracties die hebben aangegeven dat dit punt controversieel is. Misschien is het goed als dit nader wordt toegelicht.

Voor de rest luidt het standpunt van mijn fractie als volgt: alleen de zaken die hierna of tijdens de kabinetsformatie een andere wending kunnen krijgen, moeten wij eruit lichten en bespreken met het nieuwe kabinet. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de positie van de al dan niet gekozen burgemeester; het heeft geen zin om iets te regelen wat straks waarschijnlijk toch in een ander daglicht komt te staan. Dat geldt ook voor het Verdrag van Amsterdam. De consequenties daarvan voor onze positie in Europa zijn van groot belang. Ook dat dient te worden besproken met het nieuwe kabinet. Alle andere onderwerpen kunnen en mogen aan de orde worden gesteld.

De heer **Hillen** (CDA): Voorzitter! In het secretarissenoverleg hebben wij naar aanleiding van de rapportages van de vaste commissies de gevoelens van eenieder terzake afgetast. Toen is niet gebleken dat een fractie nog zou afwijken van de lijst die er nu ligt. Vandaar dat zojuist niemand het woord heeft genomen. Ik wil daaraan toch vasthouden. Elke fractie laat hierbij wel een veertje. Ik vind het uiteindelijke resultaat echter behoorlijk evenwichtig. Ik wil uw voorstel nog steeds ondersteunen.

De heer **Remkes** (VVD): Voorzitter! Ik wil mij daarbij aansluiten.

Tegenover collega Rabbae merk ik het volgende op. Ik neem aan – ik kan mij dat eigenlijk niet anders voorstellen – dat hij graag wil dat het door hem genoemde wetsvoorstel op een politiek volwaardige wijze door een kabinet wordt verdedigd. Ik kan mij daarnaast voorstellen dat juist de wat eendimensionale relatie die hij legt tussen de files en het verschijnsel rekeningrijden, aanleiding is tot enige discussie bij de behandeling van het voorstel.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Voorzitter! Noch in de algemene commissie voor Europese Zaken, noch in het secretarissenoverleg, waarbij ik ook aanwezig ben geweest, is het Verdrag van Amsterdam genoemd als een mogelijk controversieel onderwerp. Wat dat betreft overvalt collega Rabbae mij met dit punt. Ik meen overigens dat er heel wat moet gebeuren, willen wij dit verdrag nog met een demissionair kabinet kunnen behandelen. Het probleem zal zich dus vanzelf wel oplossen. Ik wil mij daarom bij collega Hillen aansluiten. Ik verzoek u daartoe te besluiten. Collega Rabbae heeft natuurlijk altijd het recht om stemming over wat dan ook te vragen. Dat moet dan maar op een later tijdstip. Hetgeen nu voorligt, is echt het resultaat van zorgvuldige bespreking, én in de commissies, én in het secretarissenoverleg.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Voorzitter! U overvalt ons niet, collega Rabbae wel. Wij sluiten ons bij uw voorstel aan.

De heer **Ter Veer** (D66): Mevrouw de voorzitter! De fractie van D66 steunt uw voorstel.

De heer **Van den Berg** (SGP): Dat geldt ook voor de SGP-fractie, mevrouw de voorzitter. Ik had er behoefte aan naar aanleiding van het betoog van de heer Rabbae op één punt nog iets op te merken. Hij sprak over een meerderheid die hier anders kan besluiten. De praktijk is tot nu toe geweest – en naar ik dacht, is dat een goede praktijk – dat ook een betekenende minderheid een wetsvoorstel uiteindelijk als controversieel kan aanmelden. Dat is bij verschillende van deze onderwerpen ook gebeurd.

De heer **Rouvoet** (RPF): Voorzitter! Louter voor de volledigheid: de fractie van de RPF sluit zich bij uw voorstel aan.

De **voorzitter**: Wil de heer Rabbae daar nog iets op zeggen?

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Een aantal collega's spreekt van een overvalstrategie. Het woord ''strategie'' is van mij afkomstig. Het mag bekend zijn dat elke fractie het recht heeft zich te beraden over elk onderwerp op een manier die en op een tijdstip dat de fractie goed uitkomt. Als dat niet meer mag, begrijp ik dat wij niet aankoersen op goede, gedegen en zorgvuldig besproken procedures in de fracties. Dat zeg ik ter informatie over mijn eigen inbreng.

In beginsel heb ik dezelfde opvatting als collega Van den Berg van de SGP-fractie, maar ook de voorzitter en andere collega's, bijvoorbeeld in de vaste commissie voor Justitie, hebben het standpunt beaamd dat de meerderheid van de Kamer uiteindelijk het lot van een bepaald onderwerp bepaalt. Vandaar mijn commentaar daarop.

De heer **Rehwinkel** (PvdA): Voorzitter! In reactie op de opmerkingen van de heer Rabbae merk ik op dat hij alles mag, maar dat het, wat ons betreft, eerder had gemogen. Dat was mijn opmerking.

De **voorzitter**: Omdat ik het gevoel heb dat het gaat om een door mij voorgestelde regeling, reageer ik als volgt. Er is zorgvuldig geprobeerd om voorwerk te verrichten voordat tot dit voorstel werd gekomen. De collega's die daaraan hebben gerefereerd, hebben gelijk, want wij hebben geprobeerd om dit met alle fracties zo goed mogelijk voor te bereiden. Misschien zijn wij daar niet helemaal in geslaagd; dat is altijd mogelijk en men heeft dus alle recht om daarop terug te komen. Mijn vraag aan de heer Rabbae is of hij stemming wenst over zijn voorstellen of dat hij het eens kan zijn met de door mij voorgestelde lijst.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zou de gang van zaken aanzienlijk frustreren als ik om

Voorzitter

stemming zou vragen terwijl zich op dit punt een duidelijke meerderheid aftekent. Ik hoop alleen dat de volgorde van een aantal onderwerpen en het tempo waarin de behandeling zal plaatsvinden, mijn fractie op een gegeven moment een beetje gelijk zullen geven.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de Kamer instemt met de zojuist door mij aan haar voorgelegde lijst van controversiële onderwerpen.

Sluiting 15.38 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. twee koninklijk boodschappen, ten geleide van de volgende voorstellen van (rijks)wet:
Goedkeuring van de op 16 december 1997 te Brussel tot stand gekomen Protocollen bij het Noord-Atlantische Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Hongarije, de Republiek Polen en de Tsjechische Republiek (26032);
Wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (pensioenopbouw, waardeoverdracht en waardeovername alsmede enige andere onderwerpen) (26043).

Deze koninklijke boodschappen, met de erbij behorende stukken, zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende voorstellen van wet:
Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Spaarfonds AOW voor het jaar 1998 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26037);
Wijziging van de begroting van de uitgaven van het Huis der Koningin (I) voor het jaar 1997 (slotwet) (26038);
Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1997 (slotwet) (26039);
Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1997 (slotwet) (26041);
Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1997 (slotwet) (26042).

Deze voorstellen van wet zijn al gedrukt en rondgedeeld;

3. de volgende brieven:
een, van de minister van Buitenlandse Zaken, over de recente ontwikkelingen in Indonesië (26049);
een, van de minister van Justitie, over richtlijnen uitkeringsfraude (17050, nr. 204);
een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van het Commissiedocument COM (97)572 def (voorstel voor een beschikking van de Raad inzake de bevordering van Europese opleidingstrajecten in alternerende opleidingen, waaronder begrepen het leerlingwezen) (21501-06, 21501-18, nr. 25);
twee, van de minister van Financiën, te weten:
een, ten geleide van de ontwerpagenda van de Ecofin-Raad van 5 juni 1998 (21501-07, nr. 222);
een, over de wijze waarop houdstermaatschappijen van financiële conglomeraten worden betrokken in het toezicht dat door De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer wordt uitgeoefend op financiële instellingen (24456, nr. 19);
een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over grondexploitatieheffing (25600-XI, nr. 53);
twee, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:
een, ten geleide van een tweetal rapportages inzake de Westerscheldetunnel (17741, nr. 25);
een, over de rijksbrede doorlichting van zelfstandige bestuursorganen (25268, nr. 8);
een, van de ministers van Economische Zaken en van Justitie, over de voorstellen van de MDW-werkgroep Makelaars (24036, nr. 92);
twee, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, te weten:
een, ten geleide van de statistische gegevens betreffende de productie, de import en de export van rundvlees, zoals toegezegd tijdens het debat inzake de export van rundvlees naar Rusland op 9 april 1998 (25944, nr. 9);
een, over de ongunstige ontwikkelingen in de markt op het terrein van milieukeuren en milieuclaims (25600-XIV, nr. 61);
een, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, ten geleide van de agenda voor de gecombineerde Onderwijsraad en Sociale Raad op 3 en 4 juni 1998 in Luxemburg (21501-06, 21501-18, nr. 24);
een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de financiële gevolgen en de inkomenseffecten van de nota van wijziging (25900, nr. 19);
een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de administratieve uitvoering van de PGB-regelingen door de SVB (25657, nr. 5);
drie, van de Algemene Rekenkamer, te weten:
een, ten geleide van het rapport ''Bestrijding onderwijsachterstand in het voortgezet onderwijs'' (26040);
een, ten geleide van het rapport ''De fiscale faciliteit voor het leerlingwezen'' (26060);
een, ten geleide van het rapport ''Beleidsvoorbereiding secundair beroepsonderwijs'' (26065).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

4. de volgende brieven:
twee, van de minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, te weten:
een, inzake de bescherming van de natuurwaarde van Klein Bonaire;
een, ten geleide van de zesde rapportage van de commissie-Aarts inzake de voortgang van het Protocol Aruba-Nederland uit 1993;
een, van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken, ten geleide van de voortgangsnotitie Nederlands ondersteuningsbeleid Midden- en Oost-Europa;
twee, van de minister van Justitie, te weten:
een, ten geleide van het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur waarin het Besluit draagkrachtcriteria rechtsbijstand wordt gewijzigd;
een, ten geleide van de tussenrapportage van het evaluatieonderzoek van het WODC naar de ervaringen met ''Justitie in de buurt'';
drie, van de minister van Binnenlandse Zaken, te weten:
een, ten geleide van het rapport ''Regiospecifieke omstandigheden en het budgetverdeelsysteem (BVS)'';
een, ten geleide van een drietal onderzoeksrapporten naar de interactie politie en publiek;
een, inzake akkoord met Frankrijk op het gebied van politie en veiligheid;